

DĖL REFERENDUMO DĖL DVIGUBOS PILIETYBĖS

Naujoji sąjunga šių metų birželio 4d. paskelbė spaudai pranešimą pateikiant elektroninę peticiją spręsti dvigubos pilietybės problemą keičiant Konstituciją referendumu būdu. Šiame pranešime nėra pateikiama formuluotė kaip yra siūloma keisti Konstituciją ir padaryta neteisinga išvada, kad „Lietuvoje visi pilietybės įstatymo pakeitimo projektai suteikiant dvigubą pilietybę yra antikonstituciniai.“ Tik Lietuvos Konstitucinis Teismas gali nuspręsti kas yra antikonstitucinis įstatymas. Konstitucinis Teismas jokio sprendimo dėl bet kurio pilietybės įstatymo pakeitimo projekto nėra padares.

2007 m. rugsėjo 14 d. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė kreipėsi į LR Ministrą pirmininką Gediminą Kirkilą ir LR Seimo vicepirmininką Andrių Kubilių pareiškiant, kad Seimo nario Artūro Paulausko inicijuojamas referendumas dėl neribotos dvigubos pilietybės įteisinimo neatitinka dabartinės Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos interesų. Tuo pačiu PLB sveikino Ministro pirmininko bei Seimo vicepirmininko išsakytą poziciją: užtikrinti užsienio lietuviams pilietybės išsaugojimą tobulinant Seimo pilietybės įstatymą (tačiau ne referendumu keičiant Konstituciją).

Konstitucinis Teismas yra pripažinęs, jog Konstitucijoje įtvirtintas dvigubos pilietybės draudimas nėra absoliutus. Konstitucinis Teismas konstatavo, kad Konstituciją keisti referendumu reikėtų tik norint įteisinti **neribotą** dvigubą pilietybę. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė prašė ir prašo Seimo, kad priimtų pilietybės įstatymą, kuris užtikrintų užsienio lietuviams pilietybės išsaugojimą – tai yra, jų prigimtinę teisę. Seimo Žmogaus teisių komitetas šių metų birželio 4d. pritarė su dar kitomis pataisomis vienam siūlomam pilietybės įstatymo projektui, kuris jau artėja prie šių PLB išreikštų siekių.

Gerb. p. A. Paulausko anksčiau pateiktame projekte siūloma keisti Konstitucijos 12 straipsnį taip: „Lietuvos Respublikos pilietis gali būti ir kitos valstybės piliečiu.“ Taip gautųsi visiškai neribota dvigubos pilietybės institucija, kuri nesiremia nei lietuvių tauta, nei laisvos Lietuvos piliečiais. Pravesti toki referendumą yra nereikalinga ir kartu rizikinga. Referendumo įstatymas reikalauja kad dalyvautų daugiau nei pusė visų rinkėjų, o sprendimas laikomas priimtu, jeigu pasiūlytai formuluotei pritaria daugiau kaip pusė balsavimo teisę turinčių piliečių. Į Seimo rinkimus ateina maždaug 30-40 procentų rinkėjų. Lietuvos valdžia šiandiena prisipažįsta, kad nežino tiksliai kiek yra Lietuvos piliečių ar rinkėjų, nežino tiksliai kiek jau yra emigravę į kitus kraštus. Kaip bus galima nustatyti rinkėjų skaičių?

Naivu tikėtis, jog toks referendumas gali būti įvykdytas. Tai pripažįsta ir kitos politinės partijos, valstybės vadovai. Ar Naujoji sąjunga ketina staigiai keisti referendumo įstatymą kaip buvo padaryta tuomet, kai Lietuvos piliečiai pritarė narystei Europos Sąjungoje?

PLB teigia, jog:

1. Netiesa, kad išspręsti pilietybės išsaugojimo klausimą neišvengiamai reikia pakeisti Konstituciją. Rimti teisininkai, su kuriais PLB konsultuojasi, aiškina, kad tokie tvirtinimai tėra šio reikalo uždelsimas. Užtikrinti pilietybės išsaugojimą galima, ir kuo skubiausiai **būtina, įstatymo būdu**.
2. Tekstas Konstitucijos pakeitimui nėra išdėstytas Naujosios sąjungos peticijoje. Tai yra žmonių klaidinimas. Ar tai blogas ar geras pakeitimas priklauso nuo teksto. Neaišku ar tas pakeitimas apsaugo visų Lietuvos žmonių pilietybę, Lietuvos valstybingumą. Naujosios sąjungos anksčiau išplatintas tekstas yra nepriimtinas.
3. Negalima pritarti referendumo ruošimui ir todėl, kad referendumas pasmerktas žlugti, atsižvelgus į referendumo įstatymo reikalavimus – daugiau negu pusė Lietuvos piliečių (ne tik atėjusių balsuoti, o VISŲ Lietuvos piliečių, balsavimo metu ir esančių ir nešančių Lietuvoje) turi balsuoti už siūlomą pakeitimą. Niekados tiek žmonių neatina balsuoti.
4. Socialliberalai rinkdami parašus referendumui nepasitarnauja siekiui išsaugoti integralią tautą ir kiekvieno lietuvio norui išlikti Lietuvos dalimi.
5. PLB neramu, kad referendumas toliau suskaldytų tautą ir Lietuvoje ir išeivijoje. Nederėtų platinti šią peticiją ir šį projektą.

Pagarbiai,

Regina Narušienė, J.D.
PLB valdybos pirmininkė